Slovenské národné múzeum

MÚZEUM ČERVENÝ KAMEŇ

Hrad Červený Kameň – pávy, sokoly a nadšení múzejníci

V hradnom múzeu budú v lete nočné prehliadky aj výmena starých predmetov

TLAČOVÁ SPRÁVA

Bratislava, 1. júla 2010 – Pávy, sokoly, krásavice v mušelíne, záhradníci, ale aj nadšení múzejníci – to všetko sú obyvatelia jedného z najkrajších hradov na Slovensku, hradu Červený Kameň. Veľký hrad v Malých Karpatoch v sebe ukrýva cenné zbierky Slovenského národného múzea-Múzea Červený Kameň, ktoré okrem správy takmer 40 hektárov a starostlivosti o vyše 13 500 zbierkových predmetov, celoročne pripravuje pre návštevníkov zaujímavé aktivity. Aj v lete je pre výletníkov pripravených mnoho rodinných podujatí, zaujímavé výstavy, pútavé lektorské sprievody a najmä príjemné prostredie.

História hradu a múzea

Dejiny hradu Červený Kameň sa začali odvíjať od prvej polovice 13. storočia, keď česká kráľovná-vdova Konštancia Uhorská nechala na svojich majetkoch postaviť hrad. Stal sa známym pod menom Červený Kameň (nem. Rothenstein, maď. Vöröskő) alebo tiež Bobrí hrad (nem. Bibersburg). Najskôr bol hrad kráľovským majetkom, neskôr sa ako jeho vlastníci vystriedali viaceré významné uhorské šľachtické rody, medzi inými aj Matúš Čák Trenčiansky, Zápoľskí alebo Turzovci. Od Turzovcov získala hrad bohatá obchodnícka rodina Fuggerovcov. Tí zbúrali starý gotický hrad a na jeho mieste postavili renesančnú pevnosť – bezpečný sklad tovarov, s ktorými obchodovali po celej Európe. Neskôr hrad predali šľachtickej rodine Pálfiovcov (Pálffyovcov), ktorej príslušníci tu žili vyše 360 rokov a samozrejme si svoje sídlo prestavovali a modernizovali.

História múzea na hrade Červený Kameň sa začala písať krátko po odchode posledného vlastníka do zahraničia. Karol Pálffy hrad opustil v marci 1945 – pred príchodom postupujúcej Červenej armády odišiel do Rakúska. Po II. svetovej vojne starostlivosť o pamiatkové objekty prevzala Národná kultúrna komisia, ktorá aj na Červenom Kameni sústredila predmety výtvarného a úžitkového umenia, historické knižnice a šľachtické archívy zo skonfiškovaných objektov. Od roku 1948 sa v priestoroch hradu Červený Kameň začali zhromažďovať umelecké predmety pochádzajúce z 31 zámockých objektov a 2 kláštorov. Dňa 22. októbra 1949 bol hrad sprístupnený verejnosti na kultúrne účely.

Prezentácia SNM-Múzea Červený Kameň
Video nájdete na www.snm.sk, na SNM TV. Stačí kliknúť na obrázok.

Postupne sa zhoršujúca statická situácia hradného paláca si vyžiadala generálnu rekonštrukciu budovy i priľahlého areálu (1976 – 1998). Od roku 1979 dodnes (s krátkou prestávkou) je SNM-Múzeum Červený Kameň súčasťou Slovenského národného múzea ako jedna z jeho špecializovaných zložiek, zameraná na kultúru bývania šľachty.

Výstavy a podujatia

SNM-Múzeum Červený Kameň privíta každoročne priemerne 150 000 návštevníkov. Rodiny, školy, seniori, domáci i zahraniční turisti môžu s lektorom obdivovať pôvodné interiéry hradného paláca na *Múzejnom okruhu*. Od mája do septembra je možné spoznávať hrad i na druhom okruhu nazvanom *Renesančná pevnosť*, na ktorom lektor predstavuje najmä unikátne zachovanú časť obranného systému hradu.

Príbehy z dejín hradu v letnej sezóne predstavujú lektori v dobovom oblečení na obľúbených špeciálnych nočných prehliadkach ***Kamenné mysterium*** i počas denných prehliadok nazvaných ***Návšteva u grófskych detičiek*** a ***Tajomné tiene.*** Počas nich návštevníci stretnú postavy tých, ktorí na hrade kedysi žili, pracovali, milovali a umierali. Už deväť rokov sa vždy v jednu sobotu v mesiaci stretávajú v predhradiach milovníci starých vecí na ***Burze starožitností***. V auguste sa koná ***Červenokamenská púť*** na sviatok Nanebovzatia Panny Márie, ktorej je zasvätená hradná kaplnka. Pri príchode do areálu hradu návštevníkov vítajú voľne sa pohybujúce pávy. Predhradia možno prebádať s rodinným sprievodcom *U nás doma...* alebo skladačkou *Hradný Záhadník*. Okrem toho možno navštíviť sokoliarsky dvor Astur, len tak leňošiť na lúkach pred hradom, alebo sa prejsť zaujímavým okolím hradu s tlačeným sprievodcom *Okolohradná potulka*.

Prehliadka Hradu Červený Kameň

Video nájdete na www.snm.sk, na SNM TV. Stačí kliknúť na obrázok.

Pre školské skupiny sú pripravené špeciálne vzdelávacie programy pre rôzne vekové skupiny od škôlkarov po maturantov.

Pracovníci múzea pravidelne oživujú ponuku zaujímavými výstavami. V súčasnosti je sprístupnená na hrade výstava ***Pôvodne to bolo takto?*** prezentujúca dobové fotografie interiérového vybavenia dnes už neexistujúcich alebo novo zariadených zámkov, kaštieľov, palácov patriacich kedysi príbuzným rodiny Pálfi. Druhou tohtoročnou výstavou je ***Návrat k stratenej kráse.*** Tá približuje múzejnú prácu, ktorú na prvý pohľad nevidno. Návštevníci sa na vlastné oči presvedčia, čo dokázali šikovné ruky reštaurátora urobiť s oltárnym obrazom, ktorý sa našiel poskladaný ako obrus v zásuvke historického nábytku. Uvidia tiež, ako vyzerá depozitár, v akom stave kedysi prišli do múzea obrazy zo skonfiškovaných kaštieľov, alebo sa dozvedia, čo urobí s kreslom dotyk rúk stoviek návštevníkov.

Výstava Návrat k stratenej kráse

Video nájdete na www.snm.sk, na SNM TV. Stačí kliknúť na obrázok.

Ďalšie informácie:
Michal Lukáč, Slovenské národné múzeum, Oddelenie prezentácie a marketingu SNM-Červený Kameň, Častá, Tel.: 033/690 58 07, 0903/750 031, e-mail: michal.lukac@snm.sk / marketing-mck@snm.sk / www.snm.sk www.hradcervenykamen.sk
Generálny partner SNM: Poštová banka, a.s. / **Mediálni partneri SNM:** Slovenský rozhlas, TASR, zoznam.sk

PROGRAM A ZAUJÍMAVOSTI

Zaujímavosti z hradu Červený Kameň
Prečo Červený?
Pretože pôvodný kameň kopca, na ktorom hrad postavili má červenú farbu (ide o kvarcit). Dodnes ho môžete vidieť na viacerých miestach – v hradných pivniciach či pod hradným mostom. Dostal sa i do múrov hradu a jeho bášt, ktoré sú zväčša vymurované z bridlice.

Sala terrena patrí k ranobarokovým skvostom svetskej architektúry. V rokoch 2000 – 03 prešla reštaurovaním, ktoré vrátilo plnú krásu dielam talianskych majstrov, ktorí jej výzdobu v polovici 17. storočia vytvorili. Odhalilo aj záhadnú postavu namaľovanú v iluzórnych dverách.

Hradná lekáreň bola zriadená v 17. storočí a funkčná až do 19. storočia. Zachované knihy receptov zmieňujú, že sa v nej vyrábali aj likéry a sladkosti pre deti.

V **hradnom paláci** môžete vidieť 1729 kusov zbierkových predmetov, čo je iba 12,83 % z celkového počtu predmetov, ktoré múzeum vlastní.
Historická knižnica na hrade obsahuje 14 312 kníh, ak by sme ich dali do jednej police, musela by byť dlhá 286 m.
Najväčší koberec zo zbierok múzea má 44,12 m^2, čo je plocha priemerného dvojizbového bytu.
Najnovším prírastkom k preventívnej ochrane zbierok múzea ja **nový úložný systém** v depozitári textilu. Zbierkovým predmetom sa tým zaistili vhodné podmienky, v ktorých nebude prichádzať k znehodnoteniu materiálov. Depozitár teraz patrí medzi najmodernejšie na Slovensku.

V hradnej kaplnke sa nachádza lavica, ktorú nechala v roku 1924 z postele svojho mŕtveho manžela urobiť Blanka Pálffyová. Denne v nej sedávala modliac sa za dušu svojho milovaného manžela.

Osudový jeleň. Jeleňa stojaceho nad polovicou vozového kolesa nájdete na mnohých miestach hradu i v podobe fontány na nádvorí. Ide o figúru z erbu posledných vlastníkov hradu, Pálfiovcov. Podľa legendy si ho dali do erbu preto, lebo im jeleň zachránil život jednej noci, keď sa im splašili kone zapriahnuté v koči. Ak by jeleň a nestrčil svoje parožie do voza, tak by sa Pálfiovci zrútili do priepasti.

NÁVRAT K STRATENEJ KRÁSE
1. máj – 30. september 2010, 10.00 – 17.00 h
Ako by vyzerali historické predmety, keby sa múzeum nestaralo o svoje zbierkové predmety?

PÔVODNE TO BOLO TAKTO?
1. máj – 30. september 2010, 9.00 – 18.00 h
Ako vyzerali obytné miestnosti dnes už neexistujúcich kaštieľov a nanovo zariadených zámkov pred rokom 1945?

BURZA STAROŽITNOSTÍ
24. júl, 28. august, 25. september 2010,
od 7.30 do 16.00 h
Stretnutie milovníkov starožitností.

KAMENNÉ MYSTÉRIUM
17. júl, 7. a 28. august
Nové (už štvrté) nočné prehliadky hradu – opäť sa máte na čo tešiť!

NÁVŠTEVA U GRÓFSKYCH DETIČIEK
3., 4., 5., 10. a 11. júl 2010, od 13.00 h
Kto to nestihol na denných prehliadkach minulý rok, má teraz šancu sa presvedčiť, že grófske detičky to nemali ľahké...

ČERVENOKAMENSKÁ PÚŤ
15. august 2010
Púť veriacich na sviatok Nanebovzatia Panny Márie, ktorej je zasvätená hradná kaplnka.

TAJOMNÉ TIENE
14., 15., 21. a 22. august 2010, od 13.00 h
Prehliadky hradu doplnené scénami z minulosti.